

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 113/08-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť T. M., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. M. P., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 Tpo 1707/07 z 30. marca 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. mája 2007 doručená sťažnosť T. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv „na slobodu a bezpečnosť“ podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre

(ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tpo 17/07 z 30. marca 2007, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 Tp 43/07 z 23. marca 2007.

1. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«Uznesením vyšetrovateľa UBOK zo dňa 29. 11. 2006, sp. zn. ČVS: PPZ-44/BOK-C-2006 som stíhaný ako obvinený pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), d), ods. 4 písm. c) Tr. zák., formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na skutkovom základe konštatovanom v tomto uznesení.

Uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „Uznesenie OS NR o vzatí do väzby“) zo dňa 1. 12. 2006, sp. zn. 2 Tp 164/06 z dôvodu v § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. som bol vzatí do väzby, pričom väzba začala plynúť dňom 28. 11. 2006.

Proti Uzneseniu OS NR o vzatí do väzby som prostredníctvom svojho obhajcu podal dňa 11. 12. 2006 sťažnosť (ďalej „Sťažnosť proti Uzneseniu OS NR vzatí do väzby“).

Sťažnosť proti Uzneseniu OS NR o vzatí do väzby Krajský súd v Nitre (ďalej len „KS NR“) uznesením sp. zn. 4 Tpo 79/2006 na neverejnom zasadnutí dňa 20. 12. 2006 zamietol.

Dňa 7. 2. 2007 som prostredníctvom svojho obhajcu požiadal Krajskú prokuratúru v Nitre (ďalej len „KP NR“) o prepustenie z väzby (ďalej len „žiadost“).

Prokurátor KP NR mojej žiadosti nevyhovel a vec predložil OS NR na rozhodnutie. Na verejnom zasadnutí konanom dňa 23. 3. 2007 OS NR moju žiadost uznesením sp. zn. 2 Tp 43/07 (ďalej len „Uznesenie o zamietnutí žiadosti“) zamietol.

Proti Uzneseniu OS NR o zamietnutí žiadosti som ihneď po jeho vyhlásení podal sťažnosť do zápisnice.

Písomné vyhotovenie Uznesenia OS NR o zamietnutí žiadosti spolu s kompletným odôvodnením mi bolo doručené dňa 11. 4. 2007.

Dňa 30. 3. 2007 KS NR na neverejnom zasadnutí rozhodol o mojej sťažnosti Uznesením sp. zn. 4 Tpo 17/2007 (ďalej len „Uznesenie o zamietnutí sťažnosti“) tak, že ju zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por.»

2. Podľa právneho názoru sťažovateľa:

„Postupom a rozhodnutím OS NR v konaní sp. zn. 2 Tp 43/07 a KS NR v konaní sp. zn. 4 Tpo 17/07 bolo porušené moje právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia (...).“

Sťažovateľ namietal *„arbitrárnosť uznesenia Okresného súdu (...) a uznesenia Krajského súdu (...) a nedostatok jeho dôvodov“*, ktoré mali spočívať okrem iného v nasledovnom:

„V prvom rade mi bolo písomné vyhotovenie Uznesenia OS NR o zamietnutí žiadosti doručené až 11. 4. 2007 pričom KS NR už 30. 3. 2007 rozhodol Uznesením o zamietnutí mojej sťažnosti. V tomto uznesení KS NR konštatuje, že som podal sťažnosť bez bližšieho písomného odôvodnenia, avšak vôbec sa nezaoberal otázkou či mi bolo doručené rozhodnutie s adekvátnym odôvodnením na ktoré by som mohol reagovať.

Z doručeného uznesenia OS NR o zamietnutí mojej žiadosti je zrejmé, že súd sa vôbec nezaoberal argumentmi v mojej žiadosti, dôvodnosťou a potrebou ďalšej väzby, tiež vôbec nepreskúmal skutkový stav a dôvodnosť podozrenia (...).

OS NR ignoroval, že mi nehrozí trest odňatia slobody 15-20 rokov (§ 172 ods. 3, resp. po upozornení o zmene právnej kvalifikácie 20-25 rokov § 172 ods. 4), ale ako mladistvému 2-7 rokov, ignoroval vykonané dokazovanie a dôkazy svedčiace v môj prospech. (...).“

Sťažovateľ tvrdil, že krajský súd:

„Nezaoberal sa argumentmi a ich dôvodnosťou, neskúmal hodnotenie dôkazov a dôvodov väzby prvostupňovým súdom. V krátkosti vyslovil názor, že v tomto štádiu nie je oprávnený skúmať vinu obvineného a inak žiadnym spôsobom nereagoval na argumentáciu zdôvodňujúcu potrebu prepustiť ma z väzby na slobodu.“

Uzneseniu okresného súdu o zamietnutí žiadosti sťažovateľ vytýkal, že *„je iba kópiou už vydaného uznesenia OS NR o vzatí do väzby“*, a uzneseniu krajského súdu, že *„nesplnilo účinnosť nápravy a jeho odôvodnenie je formalistické a nespĺňa požiadavku § 176*

ods. 2 Tr. por.“ , pričom sa krajský súd vo svojom odôvodnení len „obmedzil na stručné vyjadrenie súhlasu s prvostupňovým rozhodnutím“.

Sťažovateľ ďalej uviedol:

«Svojou sťažnosťou proti uzneseniu OS NR o zamietnutí žiadosti som napadol ponechanie vo väzbe z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., nakoľko sa domnievam, že dôvody tzv. „útekovej“ väzby v mojom prípade nie sú dané.

Vzhľadom na nedoručenie uznesenia OS NR o zamietnutí žiadosti, resp. doručenie až po rozhodnutí KS NR, som sťažnosť nemohol bližšie odôvodniť a táto bola uznesením KS NR dňa 30. 3. 2007, sp. zn. 4 Tpo 17/2007 zamietnutá.»

Na podporu svojich právnych záverov sťažovateľ citoval ustanovenia označených článkov ústavy, listiny a dohovoru, judikatúru ústavného súdu k nim, ako aj príslušné ustanovenia Trestného poriadku.

2. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Krajský súd v Nitre postupom a uznesením zo dňa 30. 3. 2007, sp. zn. 4 Tpo 17/07, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 23. 3. 2007, sp. zn. 2 Tp 43/07 porušil základné právo sťažovateľa na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3, čl. 5 ods. 4 Dohovoru, čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy SR, čl. 8 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Listiny.

2. Uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 3. 2007, sp. zn. 4 Tpo 17/07, v spojení s uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 23. 3. 2007, sp. zn. 2 Tp 43/07 sa zrušujú

alebo

uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 3. 2007, sp. zn. 4 Tpo 17/07 sa zrušuje a Krajskému súdu v Nitre sa prikazuje, aby vo veci znovu konal a rozhodol.“

Súčasne žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie „vo výške 1 000.000,- Sk“ a náhradu trov konania.

II.

A.

Z obsahu príloh pripojených k sťažnosti vyplýva, že proti sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Úradu boja proti organizovanej kriminalite sp. zn. ČVS: PPZ-44/BOK-C-2006 z 29. novembra 2006 vznesené obvinenie pre dôvodné podozrenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby a držby omamnej látky, jedu a prekursora a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), a d) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona „*formou spolupáchatelstva podľa § 20 tr. zák.*“ na skutkovom základe konštatovanom v tomto uznesení.

1. Uznesením okresného súdu sp. zn. 2 Tp 146/06 z 1. decembra 2006 bol sťažovateľ (spolu s ďalšími tromi obvinenými) podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku vzatý do väzby. [Ďalší piaty obvinený bol vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Všetci obvinení sú cudzími štátnymi príslušníkmi.]

2. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu 7. februára 2007 požiadal Krajskú prokuratúru v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“) o prepustenie z väzby (§ 79 ods. 3 Trestného poriadku).

Krajská prokuratúra 1. marca 2007 (č. k. Kv 80/06-125) predložila žiadosť sťažovateľa (keďže jej nevyhovela) okresnému súdu.

3. Okresný súd na verejnom zasadnutí (prítomní: sťažovateľ, jeho právny zástupca, tlmočníčka a prokurátor) konanom 23. marca 2007 uznesením sp. zn. 2 Tp 43/07 sťažovateľovu žiadosť o prepustenie z väzby zamietol.

4. O sťažovateľovej sťažnosti „zahlásenej ústne do zápisnice“ proti uzneseniu okresného súdu z 23. marca 2007 rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 4 Tpo 17/2007 z 30. marca 2007 tak, že „podľa § 193 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku“ sťažnosť zamietol.

B.

Vzhľadom na tvrdenia sťažovateľa (ním uvádzaným skutočnostiam majúcim spôsobiť nezákonnosť, resp. neústavnosť postupu vo veci konajúcich väzobných súdov), ako aj procesnú a vecnú kontinuitu postupu rozhodovania o predmete veci (v danom prípade žiadosti sťažovateľa o prepustenie na slobodu) týmito súdmi považuje ústavný súd za právne relevantné zdokumentovať v predchádzajúcej časti oboznámené písomnosť citáciou (vo vzťahu k predmetu sťažnosti) rozhodujúcich častí ich odôvodnení.

1. Pri odôvodnení svojho rozhodnutia z 1. decembra 2006 o vzatí sťažovateľa a spol. do väzby okresný súd vychádzal z popisu skutkového základu deliktu, resp. jeho časti vzťahujúceho sa na sťažovateľa:

„1/ obvinení R. M., R. M., T. M., A. H., I. H., Z. H., A. A. W., J. D. spoločným konaním od presne nezistenej osoby od začiatku toku 2006 až doposiaľ neoprávnene vyrábali - pestovali omamnú látku, rastliny rodu Cannabis /konope/ tým spôsobom, že rastliny rodu Cannabis pestovali v uzavretých podmienkach v objekte bývalého M. v N., vo výrobnnej hale, ktorá je v G. B. evidovaná na spoločnosť R., a. s. T., so sídlom v T., pričom dňa 28. 11. 2006 o 16.30 hod. bola v uvedenom objekte na základe príkazu prokurátora OP Nitra sp. zn. PPZ-44/BOK- C-2006 zo dňa 30. 10. 2006 vykonaná prehliadka iných priestorov pri ktorej boli zaistené 2 cestovné tašky obsahujúce 19 ks plastových vreciek so sušeným rastlinným materiálom o celkovej hmotnosti 9 395.962 g, pričom vykonanou expertízou na KEU PZ Bratislava bolo zistené, že sa jedná o Cannabis /konope/ s koncentráciou tetrahydrocannabinolu 14,1 % hmotnostných, pričom z uvedeného množstva je možné pripraviť 44 161 - 93 960 obvykle jednorázových dávok drogy v hodnote na čiernom trhu 2.208 050 - 4.958.000,- Sk, rastliny rodu Cannabis /konope/ sú zaradené

v zmysle zákona č. 139/98 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch do I. skupiny omamných látok. “

Okresný súd ďalej zisťoval splnenie materiálnych a procesných predpokladov väzby u obvinených, tak ako tieto vyplývajú z doterajších výsledkov vyšetrovania:

„Po preskúmaní návrhu krajského prokurátora v Nitre na vzatie do väzby obvinených a pripojeného obsahu trestného spisu súd dospel k záveru, že tento návrh na vzatie obvinených do väzby je dôvodný. (...)

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že voči obvineným je vedené trestné stíhanie, a to (...) a u obvinených R. M., T. M., A. A. W. a J. D. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a, d, ods. 3 písm. c Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák.

Z doposiaľ vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že trestné stíhanie voči obvineným pre vyššie uvedené trestné činy je začaté objektívne. (...)

Obvinený T. M. popísal skutok kladený mu za vinu tak, že vedel, že sa v sklade pestuje marihuana, avšak on sa na tomto nepodieľal. Je občanom R., trvalo sa zdržuje v M., je nezamestnaný, živia ho rodičia. (...)

Krajský prokurátor v Nitre na verejnom zasadnutí upravil svoj písomný návrh s tým, že žiadal, aby R. M. bol vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a, c Tr. por. a R. M., T. M., A. A. W. a J. D., aby boli vzatí do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a Tr. por., teda upustil od ich vzatia do väzby aj podľa písm. c § 71 ods. 1 Tr. por., pretože podľa jeho názoru išlo o najímaných robotníkov. Poukázal na to, že traja obvinení sú stíhaní pre obzvlášť závažný zločin, kde zákonodárca hrozí trestom odňatia slobody od 15 do 20 rokov. Všetci obvinení sú cudzinci, traja sú občania R., z nich dvaja sa prechodne zdržujú v M. a dvaja sú občania M., kde sa aj zdržujú, okrem A. A. W. sú všetci nezamestnaní. (...)

S poukazom na vykonané dokazovanie súd zistil, že voči obvineným bolo dôvodne začaté trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a, d ods. 3 písm. c Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. u R. M. aj iné. Preto u všetkých obvinených hrozí za skutok za ktorý sú stíhaní trest odňatia

slobody od 15 do 20 rokov. Jednoznačne z toho možno konštatovať, že sú splnené zákonné podmienky a preukázané dôvody väzby uvedené v § 71 ods. 1 písm. a Tr. por., pretože im všetkým hrozí vysoký trest odňatia slobody, čo možno skonštatovať i podľa doposiaľ platnej judikatúry.

(...)

U všetkých 5 obvinených ide o v troch prípadoch občanov R., pričom dvaja z nich sa zdržujú v M., u ďalších dvoch ide o občanov M., zdržujúci sa v M., teda všetci sú cudzími štátnymi príslušníkmi a nie je teda záruka, že by po prepustení zo zadržania a po opustení územia Slovenskej republiky sa dostavovali na úkony orgánov činných v trestnom konaní, alebo súdu. (...)

Záverom odôvodnenia svojho rozhodnutia okresný súd konštatoval, že „Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že skutok kladený obvineným za vinu bol spáchaný, má všetky znaky trestného činu a že sú dôvody na podozrenie, že tento spáchali obvinení pretože boli priamo v objekte zadržaní, pričom s poukazom na skutočnosť že občania R. R. M., R. M., T. M. sa v R. vôbec nezdržujú, prvý z nich žije v Slovenskej republike bez prihlásenia a ďalší dvaja žijú v M., je dôvodná obava, že ujdú, aby sa tak vyhli trestnému stíhaniu, a to najmä s poukazom na hrozbu vysokého trestu, ktorý ich môže postihnúť (...)“ a na základe týchto dôvodov „zobral všetkých obvinených do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. (...)“.

2. Sťažovateľ svoju žiadosť zo 7. februára 2007 „o prepustenie z väzby podľa § 79 ods. 3 Tr. por.“ adresovanú krajskej prokuratúre odôvodnil takto (z hľadiska jej právneho významu považoval ústavný súd za dôležité citovať ju v doslovnom znení):

«Uznesením vyšetrovateľa UBOK zo dňa 29. 11. 2006, sp. zn. ČVS: PPZ-44/BOK-C-2006 som stíhaný ako obvinený pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekursora a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), d), ods. 3 písm. c) Tr. zák., formou spolupáchatelstva podľa § 20 Tr. zák. na skutkovom základe konštatovanom v tomto uznesení.

Uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „OS NR“) zo dňa 1. 12. 2006, sp. zn. 2 Tp 164/06 z dôvodu v § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. som bol vzatí do väzby, pričom väzba začala plynúť dňom 28. 11. 2006.

Uznesenie a ním aj úteková väzba sú odôvodnené najmä dôvodnosťou trestného stíhania pre obzvlášť závažný zločin, výškou hroziaceho trestu 15-20 rokov a skutočnosťou, že som cudzí štátny príslušník.

Proti uzneseniu OS NR som prostredníctvom svojho obhajcu podal sťažnosť, ktorú Krajský súd v Nitre (ďalej len „KS NR“) zamietol. Pričom u obvineného M. T. tzv. „útekovú“ väzbu odôvodňujú podľa názoru KS NR okolnosti prípadu, spôsob spáchania trestného činu, charakter trestnej činnosti a predovšetkým skutočnosť, že sa jedná o občana R., ktorý nemá na území SR trvalý pobyt.

V súčasnosti som vo väzbe viac ako dva mesiace. Dňa 9. 2. 2007 vykoná vyšetrovateľ môj výsluch v UVV, pričom zopakujem a pridržím sa svojej výpovede zo dňa 29. 11. 2006. S pestovaním marihuany som nemal nič spoločné, pomáhal som otcovi pri bežných stavebných prácach.

Samotné podozrenie zo spáchania predmetného trestného činu je však založené čisto na skutočnosti, že som sa nachádzal na mieste činu. Moje tvrdenia nevyvrátili ani ostatní obvinení. S obvineným M. som nebol v žiadnom kontakte a neprevzal som od neho ani peniaze ani pokyny.

Dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., musia byť konkrétne skutočnosti zachytené dokazovaním a obsiahnuté v spise, z ktorých vyplýva obava marenia priebehu vyšetrovania útekom, skrývaním sa atď. Takéto skutočnosti zákon vymenováva exemplifikatívne (... „najmä“...) pod písm. a) ako hrozbu vysokého trestu, nezistenú totožnosť alebo adresu trvalého pobytu obvineného.

Spôsob spáchania trestného činu, okolnosti prípadu a charakter trestnej činnosti sú však okolnosti, ktoré súd zohľadňuje pri výmere trestu (§ 34 ods. 4 Tr. zák.) a teda podmieňujúce použitie vyššieho alebo nižšieho trestu v rámci zákonom určenej trestnej sadzby.

Už z prezumpcie neviny vyplýva, že požitie okolností určujúcu výmer trestu odňatia slobody nie je možné ešte pred rozhodnutím o samotnej vine podozrivej osoby.

Samozrejme chápem, že v otázke väzby nie možné požadovať preukázanie 100 % istoty, že daná osoba ujde, bude sa skrývať alebo inak mariť vyšetrowanie, avšak je povinnosť súdu starostlivo sa zaoberať a aj vymenovať konkrétne skutočnosti, ktoré dostatočne (teda na jednej strane nie na 100 % ale na druhej strane nepostačuje len samotný názor v rovine úvahy a dohad) odôvodňujú záver, že k mareniu vyšetrowania príde.

V tomto smere poukazujem na § 176 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého súd musí v obsahu uznesenia v odôvodnení uviesť najmä skutočnosti, ktoré považuje za dokázané, o ktoré opiera skutkové zistenia, úvahy ktorými sa spravoval pri hodnotení dôkazov a právne úvahy, na ktorých základe posudzoval dokázané skutočnosti. V opačnom prípade je odôvodnenie uznesenia nutné chápať ako neprimerane stručné a formalistické. (II. ÚS 155/05).

Po formálnej stránke sú splnené predpoklady na vzatie a držanie vo väzbe. V mojom konkrétnom prípade mi však hrozí, teda hneď aj v prípade preukázania viny, trest na spodnej hranici sadzby 2-7 rokov. Uvedený trest nie je tak vysoký, aby som sa celý život skrýval, utekal atď. a teda neodôvodňuje väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Je tiež zrejmé, že som občan R. Ustanovenie § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. však ako jeden z možných dôvodov väzby neuvádza ... „nemá stále bydlisko na území Slovenskej republiky...“, ale len „... NEMÁ STÁLE BYDLIDSKO...“! Existencia trvalého bydliska mimo územia SR samo o sebe neodôvodňuje „útekovú“ väzbu, v tomto smere aj nález Ústavného súdu SR sp. zn. ÚS 38/04.

Ako som už uviedol nemám vôľu a ani prostriedky na útek mimo územia Európskej únie (ďalej len EU), v rámci EU som ľahko zastihnuteľný aj vzhľadom na možnosť vydania Európskeho zatýkacieho rozkazu.

Väzba ako najväčší zásah do základného ľudského práva - osobnej slobody smie byť, pri rešpektovaní zásady prezumpcie neviny, používaná iba v nevyhnutných prípadoch, ak nie je možné dosiahnuť jej účel inak.

Pri mladistvom treba zväziť aj okolnosť, že „rutinérské“ rozhodovanie, spravidla vedie k neprimeranému predlžovaniu väzby čoho následkom je, že uložený trest odňatia slobody sa minie účinku nakoľko jeho výkon je skonsumovaný výkonom väzby. Väzba pritom slúži čisto na zabezpečenie účelu trestného konania, teda meritórneho rozhodnutia

vo vecí, pričom výkon trestu má rozsiahlejší cieľ ako je resocializácii a zaradeniu odsúdeného do spoločnosti.

Záverom uvádzam, že sa cítim nevinný, zvolil som si obhajcu na plnú moc a mám záujem sa aktívne zúčastniť na konaní a preukázať svoju nevinu.

Vzhľadom na uvedené žiadam, aby ma prokurátor Krajskej prokuratúry Nitra prepustil z väzby na slobodu.»

Iné významné skutočnosti (dôvody) preukazujúce jeho tvrdenia sťažovateľ vo svojej žiadosti neuviedol.

3. a) Keďže krajská prokuratúra žiadosti sťažovateľa zo 7. februára 2007 o prepustenie z väzby podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku nevyhovela, postúpila ju okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd žiadosť sťažovateľa prerokoval na verejnom zasadnutí 23. marca 2007, ktorého priebeh bol podľa „Zápisnice o verejnom zasadnutí“ napísanej na okresnom súde „dňa 23. 3. 2007 o 10.15 hod.“ takýto:

„Sudkyňa: JUDr. B. J.

Zapisovateľka: A. K.

Prokurátor Krajskej prokuratúry Nitra: JUDr. I. M.

Obhajca: Mgr. M. P.

Tlmočníčka: PhDr. O. H.

Obvinený: T. M.

Príslušníkmi ÚVV N., bol predvedený obvinený T. M., občan R. t. č. v ÚVV B. /od 1. 12. 2006/

ktorý po predchádzajúcom zákonnom poučení podľa § 121 ods. 2, ods. 3, § 34 ods.1-ods. 3, § 79 ods. 3 Tr. por., uvádza:

Nakoľko nerozumiem slovenskému jazyku, bola pribratá do konania tlmočníčka z jazyka nemeckého PhDr. O. H., ktorá bude pretlmočovať obsah verejného zasadnutia, ktorého predmetom je rozhodnutie o mojej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Tejto tlmočníčke ja rozumiem.

Viem, čo je predmetom tohto verejného zasadnutia, že sa má rozhodnúť o mojej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Zákonnému poučeniu som porozumel.

Mám vedomosť o tom, že prostredníctvom môjho obhajcu bola podaná žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 7. 2. 2007 na Krajskú prokuratúru v Nitre dňa 9. 2. 2007. Tejto žiadosti krajský prokurátor nevyhoviel a predložil ju na rozhodnutie Okresnému súdu v Nitre. Na základe tejto žiadosti súd vytyčil verejné zasadnutie, ktorého predmetom je rozhodnutie o tejto mojej žiadosti.

K veci:

Bola oboznámená žiadosť obvineného z č. l. 2-5.

K žiadosti obvinený uvádza - nechcem ju doplniť, chcem len potvrdiť to a tieto skutočnosti, ktoré sú tam uvedené.

Na dotaz sudkyne obvinený uvádza - nemám žiadne nové dôkazy a ani nežiadam ich predloženie do spisu.

KP v Nitre uvádza - ja nemám otázky na obvineného.

Obhajca - ja nemám otázky na obvineného .

Na dotaz sudkyne, či obvinený záverom chce niečo uviesť, ďakujem, že som mohol predostrieť svoje dôvody v žiadosti pred týmto súdom.

Súd udeľuje slovo na záverečné návrhy.

KP v záverečnom návrhu uvádza - ja zotrávam na mojom písomnom stanovisku, v ktorom som uviedol, že navrhujem žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu nevyhovieť, nakoľko sa nestotožňujem s dôvodmi, ktoré uviedol vo svojej žiadosti obvinený. Podľa môjho názoru dôvody väzby uvedené v § 71 ods. 1 písm. a Tr. por. aj naďalej trvajú. Mám za to, že zo žiadosti obvineného skôr vyplynulo, že v celom rozsahu nechápe, čo mu je kladené za vinu. Sám vo svojej výpovedi uviedol, že pracoval na údržbárskych prácach, ktoré zabezpečovali objekt pred konkurenčnou drogovou skupinou. Sám uviedol, že vedel, že sa tam pestuje marihuana a nezdieľam ani jeho optimizmus tykajúci sa hrozby nízkeho trestu, berúc do úvahy nižšie trestné sadzby, ktoré sú a platia pre mladistvých. Je našou snahou urýchľovať vyšetrovanie a hoci vieme, akým inštitútom je väzba, nezdieľam názor, že sa o ňom rozhodovalo rutínérsky, ale naopak bolo plne pristupované citlivo a rozumne, preto navrhujem žiadosť obvineného zamietnuť.

Obhajca v záverečnom návrhu uvádza - my nepopierame vedomosť o pestovaní marihuany, avšak orgány činné v trestnom konaní doposiaľ nezabezpečili relevantný dôkaz, ktorý by preukazoval podiel môjho klienta na pestovaní marihuany, hoci má môj klient

trvalý pobyt na území R., je ľahko zastihnuteľný, má silné rodinné zázemie. Do spisu predkladám aj potvrdenie zamestnávateľky, ktorá potvrdzuje, že rodina môjho klienta je u nej zamestnaná a pracuje. Taktiež predkladám návrh, ktorým sme navrhli doplniť znalecké dokazovanie vo veci. Chcem súdu dať na vedomie, že rodina môjho klienta sa o neho stará, zaujíma. Nehrozí mu tak vysoký trest, aby riskoval svojím útekom marenia vyšetrovania , ani nemá prostriedky na to, aby sa pohyboval mimo európskej únie a v rámci európskej únie existujú inštitúty na zabezpečenie jeho prítomnosti v prípade potreby aj pred orgánmi činnými v trestnom konaní SR, preto žiadam, aby bol môj klient prepustený z väzby na slobodu.

Obvinený záverom uvádza - ďakujem súdu, že ma vypočul.

Nato samosudkyňa vyniesla a vyhlásila toto

UZNESENIE

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. súd žiadosť obvineného T. M., občana R. t. č. v ÚVV B. /od 1. 12. 2006/, o prepustenie z väzby na slobodu zamieta.

Samosudkyňa v krátkosti odôvodnila uznesenie a dala právne poučenie o opravnom prostriedku. Nato sa vyjadrili:

Obvinený uvádza - podávam si sťažnosť

KP uvádza - vzdávam sa sťažnosti

Zápisnica skončená a podpísaná o 11.05 hod.“

b) Okresný súd v odôvodnení svojho písomného rozhodnutia z 23. marca 2007 o zamietnutí sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby zo 7. februára 2007 najprv vykonal oboznámenie doterajšieho priebehu konania (návrh krajskej prokuratúry z 30. novembra 2006 na vzatie obvinených do väzby, uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 Tp 164/06 z 1. decembra 2006 o vzatí obvinených do väzby, žiadosť sťažovateľa z 9. februára 2007 o prepustenie z väzby, odstúpenie žiadosti sťažovateľa krajskou prokuratúrou zo 6. marca 2007 okresnému súdu) a uviedol, že „Súd sa oboznámil so žiadosťou obvineného T. M., preskúmal na vec sa vzťahujúci spisový materiál a nariadil vo veci verejné zasadnutie na deň 23. 3. 2007“.

Okresný súd zdôraznil, že *„Na verejnom zasadnutí obvinený zotrval na skutočnostiach uvedených v písomnej žiadosti. Žiadne návrhy na doplnenie dokazovania nemal“*.

Okresný súd ďalej uviedol:

„Zo spisového materiálu súd zistil, že voči obvineným T. M. a spol. bolo dôvodne začaté trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a, d ods. 3 písm. c Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. u R. M. aj iné. Preto u všetkých obvinených hrozí za skutok za ktorý sú stíhaní trest odňatia slobody od 15 do 20 rokov. Vyšetrovateľ vo veci postupuje plynule, aj v tomto štádiu konania podľa názoru súdu sú splnené zákonné podmienky a preukázané dôvody väzby uvedené v § 71 ods. 1 písm. a Tr. por., pretože obvinenému T. M. hrozí vysoký trest odňatia slobody, čo možno skonštatovať i podľa doposiaľ platnej judikatúry. U obvineného ide o občana R. zdržujúceho sa v M. Je cudzím štátnym príslušníkom a nie je teda záruka, že by po prepustení zo zadržania a po opustení územia Slovenskej republiky sa dostavoval na úkony orgánov činných v trestnom konaní, alebo súdu.“

Po citovaní ustanovenia § 71 ods. 1 Trestného poriadku okresný súd konšatoval, že:

„Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že skutok kladený obvinenému za vinu bol spáchaný, má všetky znaky trestného činu a že sú dôvody na podozrenie, že tento spáchal obvinený T. M. a spol. pretože bol priamo v objekte zadržaný, nakoľko ide o občana R., zdržujúceho sa v M., je dôvodná obava, že ujde, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu, a to najmä s poukazom na hrozbu vysokého trestu, ktorý ho môže postihnúť.“

Na základe všetkých uvedených skutočností okresný súd dospel k záveru, že *„dôvody väzby uvedené v § 71 ods. 1 písmeno a Trestného poriadku sú preukázané u obvineného T. M. aj v tomto štádiu konania, a preto jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zamietol“*.

Dátum vyhotovenia je na uznesení uvedený 1. december 2006, avšak z obsahu uznesenia je jednoznačne zrejmé, že ide o zjavnú písarsku chybu, ktorá bola z hľadiska jej vplyvu na namietanú neústavnosť postupu okresného súdu bezvýznamnou.

c) Podľa zistenia ústavného súdu (z poštových doručení zaslaných faxom z okresného súdu 3. septembra 2007) bolo uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 Tp 43/07 z 23. marca 2007 doručené sťažovateľovi a jeho právnomu zástupcovi 11. apríla 2007.

4. Krajský súd na neverejnom zasadnutí konanom 30. marca 2007 uznesením sp. zn. 4 Tpo 17/2007 „podľa § 139 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku“ sťažovateľovu sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu z 23. marca 2007 zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol:

„Napadnutým uznesením sudkyňa pre prípravné konanie podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietla žiadosť obvineného T. M. o jeho prepustenie z väzby na slobodu z dôvodu, že i naďalej u neho trvajú dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Proti tomuto uzneseniu, ihneď po jeho oznámení na verejnom zasadnutí, zahlásil ústne do zápisnice obvinený T. M. sťažnosť, ktorú bližšie písomne neodôvodnil ku dňu konania neverejného zasadnutia sťažnostného súdu.

Krajský súd v Nitre, ako súd sťažnostný na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou, preskúmal podľa § 192 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosť nebola opodstatnene podaná.

Sťažnostný súd, po splnení povinností uloženej mu v citovanom ustanovení Trestného poriadku zistil, že správne rozhodla sudkyňa pre prípravné konanie, keď už s ňou uvedených dôvodov zamietla žiadosť obvineného o jeho prepustenie z väzby, pretože aj podľa názoru odvolacieho súdu, aj v terajšom období trestného stíhania, neprestali trvať u obvineného dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por., pretože tým nepominuli konkrétne skutočnosti, na ktoré už bolo poukazované v odôvodnení rozhodnutí súdov I. i II. stupňa, ktorými bolo doteraz rozhodované o jeho väzbe v prípravnom konaní. Tieto

dostatočne odôvodňujú obavu, že v prípade jeho prepustenia z väzby a jeho stíhania na slobode, bude konať spôsobom uvedeným pod písmenom a/ §-u 71 ods. 1 Tr. por.

Odvolaací súd tiež pripomína, že v danom štádiu trestného konania (pri rozhodovaní o sťažnosti obvineného) nie je oprávnený skúmať jeho vinu na trestnej činnosti (§ 79 ods. 2, 3 Tr. por.).

So zreteľom na uvedené, preto sťažnostný súd, podanie obvineného T. M. nepovažoval za dôvodné, a podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zhlásenú sťažnosť zamietol, keďže nezistil žiadny dôvod pre zmenu výrokov sťažnosťou napadnutého uznesenia, pričom aj konanie mu predchádzajúce bolo vykonané v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku.“

5. V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd zistil, že v predmetnej trestnej veci (po ukončení oboznamovania sa obvinených s výsledkami vyšetrovania, ktoré bolo ukončené podaním návrhu vyšetrovateľa na podanie obžaloby 6. februára 2008) bola podaná krajskou prokuratúrou 27. februára 2008 obžaloba okresnému súdu.

Ústavný súd ďalej zistil, že sťažovateľ sa žiadosťou zo 17. júla 2007 opätovne domáhal prepustenia z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku (súčasne s ponúknutím peňažnej záruky podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku).

a) Po oboznámení sa s obsahom sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby (zo 17. júla 2007) ústavný súd konštatuje v podstate totožnosť argumentácie v tejto žiadosti s dôvodmi uvádzanými v jeho predchádzajúcej žiadosti zo 7. februára 2007 (napr. *«V súčasnosti som vo väzbe bezmála 8 (osem) mesiacov. Samotné podozrenie zo spáchania predmetného trestného činu je však založené čisto na skutočnosti, že som sa nachádzal na mieste činu. Moje tvrdenia nevyvrátili ani ostatní obvinení. S obvineným M. som nebol v žiadnom kontakte a neprevzal som od neho ani peniaze ani pokyny.*

(...)

V mojom konkrétnom prípade mi však OČTK kladú za vinu konanie za ktoré mi hrozí trest v sadzbe 2-7 rokov. Uvedený trest nie je tak vysoký, aby som sa celý život skrýval,

utekal atď. a teda neodôvodňuje väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. prípadne, aby som si konaním v mojej neprítomnosti znemožnil či sťažil preukázanie svojej nevinoty a vzdal sa uplatňovania svojich práv.

Je tiež zrejmé, že som občan R. Ustanovenie § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. však ako jeden z možných dôvodov väzby neuvádza ...“nemá stále bydlisko na území Slovenskej republiky...“, ale len „...nemá stále bydlisko...“! Existencia trvalého bydliska mimo územia SR samo o sebe neodôvodňuje „útekovú“ väzbu, v tomto smere aj nález Ústavného súdu SR sp. zn. ÚS 38/04.

Na území R. som riadne evidovaný a som zastihnuteľný pre potreby OČTK. Do dnešného dňa som sa prostredníctvom svojho obhajcu veľmi aktívne zúčastňoval na úkonoch prípravného konania a uplatňoval som svoje práva. Samotná okolnosť, že nie som pripravený a ani ochotný priznať sa ku skutku ktorý som nespáchal nemôže byť chápaná ako dôvod pre pretrvávanie väzby.

Väzba ako najväčší zásah do základného ľudského práva - osobnej slobody smie byť pri rešpektovaní zásady prezumpcie nevinoty, používaná iba v nevyhnutných prípadoch, ak nie je možné dosiahnuť jej účel inak.»

(Pre porovnanie pozri bližšie bod B. 2. II. časti odôvodnenia.)

Sťažovateľ svoju argumentáciu v tejto žiadosti (zo 17. júla 2007) doplnil o lingvistickú polemiku o právnej relevantnosti rozdielnosti pojmov „pestovať“ a „vyrábať“ omamnú látku z hľadiska napĺňania „formálneho znaku trestného činu podľa § 172 Tr. zákona...“, ako aj o spochybňovanie jeho aktívnej účasti na predmetnej trestnej činnosti.

b) Žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby (zo 17. júla 2007) okresný súd uznesením sp. zn. 2 Tp 137/07 z 9. augusta 2007 zamietol (súčasne neprijal ani peňažnú záruku v sume 200 000 Sk ponúknutú sťažovateľom).

Krajský súd uznesením sp. zn. 4 Tpo 38/2007 zo 14. septembra 2007 sťažovateľovu sťažnosť proti prvostupňovému rozhodnutiu podľa § 193 od. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

„Krajský súd v Nitre, na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou, preskúmal podľa § 192 odsek 1 písmeno a/, b/ Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosť obvineného nie je dôvodná.

Krajský súd po splnení prieskumnej povinnosti, vyplývajúcej z citovaného ustanovenia na základe predloženého spisového materiálu zistil, že sudkyňa pre prípravné konanie pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu:

- postupovala v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku,*
- v konaní predchádzajúcom napadnutému uzneseniu boli dodržané všetky zákonné lehoty.*

Konkrétne skutočnosti, na ktoré poukázal súd I. stupňa v odôvodnení napadnutého uznesenia, ktoré sú zrejmé zo spisového materiálu, aj podľa krajského súdu odôvodňujú obavu, že pokiaľ by obvinený bol prepustený z väzby na slobodu, konal by spôsobom, ako to predpokladá ustanovenie §-u 71 odsek 1 písmeno a/ Trestného poriadku, opustil by územie Slovenskej republiky, aby sa tak vyhol tak trestnému stíhaniu, ako i prípadne uloženému trestu. Navyše v tejto konkrétnej skutočnosti dôvod väzby v zmysle citovaného ustanovenia pristupuje v prípade obvineného i hrozba vysokým trestom vzhľadom na právnu kvalifikáciu konania obvineného. Je pravdou, že samotná hrozba vysokým trestom nepostačuje na konštatovanie existencie dôvodu väzby v zmysle § 71 odsek 1 písmeno a/ Trestného poriadku, avšak ako už bolo uvedené, bola zistená ďalšia konkrétna skutočnosť týkajúca sa osoby obvineného. Obvinený je občanom cudzieho štátu, na území Slovenskej republiky nemá ani trvalý ani prechodný pobyt a bez ohľadu na to, že na území Slovenskej republiky sa síce nezdržiaval protizákonne, tieto okolnosti odôvodňujú obavu z úteku obvineného.

V prípade rozhodovania o ponuke peňažnej záruky súdom I. stupňa ani krajský súd nezistil také výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali nahradenie väzby obvineného prijatím peňažnej záruky tak, ako to predpokladá ustanovenie § 81 odsek 1 Trestného poriadku.

So zreteľom na uvedené, sťažnosť obvineného T. M. nepovažoval za dôvodnú, a podľa § 193 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku ju zamietol, keďže nezistil ani žiadny

dôvod pre zmenu výrokov sťažnosťou napadnutého uznesenia, pričom aj konanie mu predchádzajúce bolo vykonané v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku.“

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1 listiny osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a podľa čl. 8 ods. 2 listiny nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a podľa čl. 8 ods. 5 listiny do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanovením odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti pravidelne skúma, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v danom prípade krajského súdu ako väzobného súdu rozhodujúceho v trestnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom odmietnutia sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť okrem iného aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 122/02, IV. ÚS 66/02), a tiež absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej (*mutatis mutandis* III. ÚS 138/02).

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namieta porušenie ním označených základných práv a slobôd postupom a rozhodnutím krajského súdu preto, že „*sa nezaoberal argumentmi a ich dôvodnosťou, neskúmal hodnotenie dôkazov a dôvodov väzby prvostupňovým súdom (...) ignoroval, že mu nehrozí trest odňatia slobody 15 - 20 rokov (...), že jeho odôvodnenie je formalistické (...)*“, a namietal doručenie mu prvostupňového uznesenia až po rozhodnutí odvolacieho súdu. (Pozri bližšie bod 2. I. časti odôvodnenia.)

Sťažovateľ ďalej namietal porušenie ním označených základných práv takými nedostatkami postupu a rozhodnutia krajského súdu, ktoré podľa jeho právneho názoru vyústilo do „*arbitrárnosti uznesenia (...) krajského súdu*“, ktorá mala byť spôsobená podľa tvrdenia sťažovateľa nevysporiadaním sa s dôvodovou argumentáciou prezentovanou v jeho žiadosti o prepustenie z väzby (najmä nedostatočným skúmaním dôvodnosti väzby), formálnosťou odôvodnenia rozhodnutia, ako aj nereagovaním na skutočnosť, že písomné vyhotovenie prvostupňového rozhodnutia mu bolo doručené až po rozhodnutí druhostupňového súdu, čím mu malo byť znemožnené bližšie písomne odôvodniť jeho sťažnosť proti prvostupňovému rozhodnutiu.

Pred posudzovaním sťažnosti z hľadiska týchto prv uvedených námietok ústavný súd pripomína, že ak sa o zákonnosti väzby rozhoduje na viacerých stupňoch, postup prokuratúry a súdov, ktoré konajú vo väzobných veciach, teda aj o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, sa posudzuje ako jeden celok (pozri napr. nález I. ÚS 223/04). V zmysle uvedeného posudzoval ústavný súd aj predmetnú sťažnosť.

Vychádzajúc zo svojej stabilnej judikatúry ústavný súd zdôrazňuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia

ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môže byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov prípadne postupom, ktorý im predchádzal.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Vo veci konajúce väzobné súdy pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby vychádzali pri posudzovaní konania sťažovateľa z existujúcich výsledkov vyšetrovania, zo svojich zistení a záverov pri rozhodovaní o väzbe a sťažnostiach obvinených proti rozhodnutiam o väzbe, zaoberali sa námietkami sťažovateľa prednesenými v jeho žiadosti o prepustenie z väzby a aplikovali na nimi zistený skutkový stav na vec sa vzťahujúce právne normy. [Pozri bližšie body B. 1., B. 2., B. 3. b), B. 4. II. časti odôvodnenia].

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľova žiadosť o prepustenie z väzby bola prerokovaná na verejnom zasadnutí okresného súdu, na ktorom sa sťažovateľ a jeho právny zástupca mohli slobodne vyjadriť k predmetu veci, na ktorom im bolo oznámené rozhodnutie okresného súdu o sťažovateľovej sťažnosti formou vyhlásenia uznesenia v ich prítomnosti (§ 179 ods. 1 a 3 Trestného poriadku), boli oboznámení s odôvodnením uznesenia a poučení o opravnom prostriedku. Na tomto verejnom zasadnutí podal sťažovateľ sťažnosť proti vyhlásenému prvostupňovému rozhodnutiu o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, a to v lehote ustanovenej § 187 ods. 1 Trestného poriadku. [Pozri

bližšie bod B. 3. a) II. časti odôvodnenia.] Ústavný súd poznamenáva, že nič nebránilo sťažovateľovi kvalifikovane právne zastúpenému advokátom, aby v prípade existencie ďalších závažných argumentov presahujúcich obsah podanej žiadosti písomne doplnil ústne podanú sťažnosť v primeranej lehote vo vzťahu k druhostupňovému konaniu. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na právo sťažovateľa kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu dané mu § 79 ods. 3 Trestného poriadku, ktoré však sťažovateľ využil až 17. júla 2007, pričom poukazuje aj na rozhodnutie (a jeho odôvodnenie) väzobných súdov o tejto ďalšej žiadosti [pozri bližšie bod B. 5. a) a b) II. časti odôvodnenia].

Podľa názoru ústavného súdu argumentácia (odôvodnenie) všeobecných súdov (okresného súdu a krajského súdu) je primeraná okolnostiam prípadu a je v súlade s príslušnými ustanoveniami na posudzovanú vec sa vzťahujúcich už citovaných všeobecne záväzných právnych predpisov. Nemožno preto závery okresného súdu a krajského súdu prezentované v sťažovateľom napadnutých rozhodnutiach považovať ani za zjavne neodôvodnené, ale ani za arbitrárne. Je právom všeobecného súdu vykladať zákony a ďalšie právne predpisy, ako aj vyhodnocovať vykonané dôkazy, pričom názory menovaných súdov na posúdenie dôvodov väzby (ktoré nadväzujú na zistenia orgánov činných v trestnom konaní) sú celkom legitímne a neprotirečia zistenému skutkovému stavu uvedenému v príslušnom trestnom spise.

Z napadnutých rozhodnutí nevyplýva nič, čo by mohlo odôvodniť záver ústavného súdu o svojvoľnom posúdení relevantných skutkových okolností či extrémnom nesúlade medzi vykonanými dôkazmi a ich vyhodnotením okresným súdom a krajským súdom, a teda o takej aplikácii a takom výklade zákona, ktoré by z ústavného hľadiska boli neospravedliteľné. Medzi sťažovateľom označenými základnými právami zaručenými ústavou, listinou a dohovorom a sťažovateľom napadnutými rozhodnutiami menovaných všeobecných súdov podľa názoru ústavného súdu nie je v danom prípade taká súvislosť, z ktorej by vyplývala otázka ústavného významu a intenzity, ktorá by mohla založiť právomoc ústavného súdu vec meritórne preskúmať.

Na uvedených záveroch nemení nič ani tvrdenie sťažovateľa, že rovnopis uznesenia okresného súdu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby mu bol doručený neskôr ako namietané uznesenie krajského súdu. Uvedená skutočnosť podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach danej veci (pozri II. B. odôvodnenia) nenapĺňa potrebný ústavnoprávny rozmer materiálneho porušenia sťažovateľových práv namietaným uznesením krajského súdu.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán (v danom prípade krajský súd, pozn.) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia. Z dikcie tohto ustanovenia okrem iného vyplýva, že sa preskúmava iba správnosť výroku uznesenia. Nesprávnosť odôvodnenia uznesenia, pokiaľ je výrok správny, nemôže viesť k zrušeniu rozhodnutia podľa § 194 ods. 1. Správnosť výroku posúdi nadriadený orgán zo všetkých hľadísk bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v sťažnosti uvedené. To isté platí aj pre posúdenie správnosti postupu konania, ktoré napadnutému výroku predchádzalo (pozri Trestný poriadok, stručný komentár autorov Štefan Minárik a kol., vysvetlivky k § 192, str. 502).

Z obsahu sťažnosti a pripojených listín mimo akúkoľvek pochybnosť [pozri bod 3 a) časti II. B. odôvodnenia] vyplýva, že sťažovateľovi a jeho právnomu zástupcovi bolo sporné uznesenie okresného súdu zákonným spôsobom oznámené (§ 179 Trestného poriadku) na verejnom zasadnutí konanom 23. marca 2007, na záver ktorého „*samosudkyňa v krátkosti odôvodnila uznesenie a dala právne poučenie o opravnom prostriedku*“, po tomto oznámení sťažovateľ využil svoje právo a ihneď podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť ústne do zápisnice v súlade s ustanovením § 187 ods. 1 Trestného poriadku, v zmysle ktorého sťažnosť sa podáva orgánu, proti ktorého uzneseniu smeruje, a to do troch dní od oznámenia uznesenia. Pod oznámením uznesenia podľa platného právneho stavu (§ 179 ods. 1 Trestného poriadku) možno rozumieť nielen doručenie rovnopisu uznesenia, ale tiež jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie oznámiť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2008